

- Strategie vzdělávání žáků se SVP I

- Obsah konzultace
- Obsah předmětu – okruhy, literatura
- Organizační pokyny,
- Pojetí speciální pedagogiky
- Specifika vzdělávání žáků se speciálními
- vzdělávacími potřebami
- Specifika vzdělávání žáků s
- mentálním postižením, tělesným zrakovým sluchovým postižením, kombinovaným postižením

-

- Obsah konzultace
- Poradenské služby
- Legislativní rámec vzdělávání
- Individuálně vzdělávací plán
- Okruhy:

1. Pojetí a klasifikace speciální pedagogiky

2. Inkluzivní vzdělávání, vymezení pojmů integrace, inkluze

3. Žák se speciálními vzdělávacími potřebami, (žák se zdravotním postižením – mentálním, tělesným, zrakovým, sluchovým, narušenou komunikační schopností, poruchy autistického spektra, žák se zdravotním znevýhodněním, žák se sociálním znevýhodněním

4. Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (legislativní rámec pro integrativní/inkluzivní vzdělávání, podmínky pro vzdělávání)

5. Kurikulární dokumenty, systém kurikulárních dokumentů

- Okruhy:

6. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, příloha upravující vzdělávání žáků s LMP, Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání ZŠS

7. Multikulturní výchova jako příklad průřezového tématu

8. Kooperativní učení, heterogenní učební skupiny, team teaching

9. Individuálně vzdělávací plán

10. Poradenské služby v České republice (obsah činnosti speciálně pedagogického centra, pedagogicko- psychologické poradny, personální obsazení, individuální vzdělávací plán, heterogenní učební skupiny,

- Okruhy:

11. Etopedie – základní uvedení, východiska, postavení v systému speciální pedagogiky

12. Terminologie, definice poruch chování a jejich klasifikace, současné trendy,

14. Vymezení cílové skupiny etopedie,

15. Speciálně pedagogický proces v etopedii – cíle, principy, prostředky, prevence, intervence, rehabilitace, integrace, inkluze, segregace,

16. Téma nálepkování (etiketizace,)

- Okruhy:

17. Poruchy chování spojené shyperaktivitou a deficitem pozornosti – ADD, ADHD (vymezení, kauzální faktory, prevence, diagnostika, intervence),

18. Systémový přístup v edukaci žáků v riziku či s poruchami chování, prevence kázeňských problémů – škola, třída, pravidla kázně, hodnocení, vztahy, efektivita výuky, poradenství a intervence;

19. Poradenský systém a systém školských výchovných zařízení (poradenské služby ve školách, SVP, ÚV a OV apod.)

- Literatura
- BARTOŇOVÁ, M., PITNEROVÁ, P., et.al. *Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na střední škole*. Brno: MU, 2012, ISBN 978-80-210-6001-2.
- BAROŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido. 2007
- PIPEKOVÁ, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. rozšířené a přepracované vydání. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-198-0.
- BARTOŇOVÁ, M., PITNEROVÁ, P., VÍTKOVÁ, M. et al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství*. 1. vyd. Brno: Paido, 2013, v tisku.
- Literatura

- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou RVP ZV LMP, Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální
- VALENTA, M., MÜLLER, O. *Psychopedie. Teoretické základy a metodika*. 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Parta, 2007. 386 s. ISBN 978-80-7320-099-2. Oddíl Metodická část- Kapitola 2, Didaktika osob s mentálním postižením, s. 252-286.
- ČADILOVÁ, V., ŽAMPACHOVÁ, Z. *Strukturované učení :vzdělávání dětí s autismem a jinými vývojovými poruchami*. Vyd. 1. Praha : Portál, 2008. 405 s. ISBN 9788073674755
- Literatura
- PŘINOSILOVÁ, D. *Diagnostika ve speciální pedagogice. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: PAIDO, 2007. ISBN 978-80-7315-142-3. 178 s.
- Bartoňová, M. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR*. Brno : MSD, 2005. 416 s. MSD. ISBN 80-86633-37-3.

distanční texty

- **Pojetí speciální pedagogiky**

Speciální pedagogika

vědní obor, který se zabývá zákonitostmi výchovy a vzdělávání a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodnění vůči většinové populaci v oblasti fyzické, psychické nebo sociální a mají speciální výchovné potřeby“ (Fischer, S., Škoda, J. 2008)

- je orientována na výchovu a vzdělávání,
- na pracovní a společenské možnosti zdravotně postižených a sociálně znevýhodněných osob
- na řešení výzkumných problémů oboru
- Legislativní rámec
- **MKF (ICF) – Mezinárodní klasifikace funkční schopnosti, disability a zdraví tělesné funkce** (mentální funkce), *tělesné struktury* (struktura NS) , *aktivita a participace* (např. pohyblivost) a *faktory prostředí* (faktory životního prostředí a faktory sociální)
- Pojem postižení se tak stal definitivně relativní kategorií, kterou lze přesně chápat jen v souvislosti s personálními, sociálními a ekologickými zdroji člověka. (Lindmeier, B. 1993 in Bartoňová, M. 2005)
- Legislativní rámec
- K významnému kroku směrem k podpoření inkluze patří ratifikace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením - **Antidiskriminační zákon č. 198/2009 Sb.** O rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací:

- zajištění přístupu osob se zdravotním postižením k fyzickému, ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu prostředí, ke vzdělávání, rehabilitaci, k informacím a ke komunikaci. Úmluva je založena na principu **rovnosti**.
- **Klasifikace speciální pedagogiky**
- **Psychopedie** – (speciální) pedagogika osob s mentálním postižením
- **Oftalmopedie** – (speciální) pedagogika osob se zrakovým postižením
- **Klasifikace speciální pedagogiky**
- **Logopedie** – (speciální) pedagogika osob s narušenou komunikační schopností
- **Surdopedie** – (speciální) pedagogika osob se sluchovým postižením
- **Klasifikace speciální pedagogiky**
- **Somatopedie** – (speciální) pedagogika osob s tělesným postižením, s chronickým a onemocněním
- **Edukace jedinců s více vadami** (kombinovaným postižením)
- **Klasifikace speciální pedagogiky**
- **Etopedie** – pedagogika osob s poruchami chování
- **Specifické poruchy učení a chování**
- Speciální vzdělávací potřeby
- se vztahují k osobě, které má být poskytnutá podpora, a prostředí, které tuto podporu poskytuje.
- Postižení nejsou pouze předmětem začleňování do společnosti, ale přispívají také k její různorodosti.
- Inkluze
- Inkluze - užívá se ve smyslu nutnosti poukázat na potřebu rozšíření integrace a na realizaci optimální integrace pro každého žáka se SVP v praxi
- Inkluze (začlenění) se prosadila jako nový rozsáhlý koncept vedoucí k sociální integraci.
- **Inkluze** = současný trend, z ang. „*to be included*“ = být úplnou součástí. Širší významový smysl než integrace.
- Inkluzivní škola
- **Inkluzivní škola, prostředí** = systém, jež naplňuje všechny speciálněpedagogické potřeby každé osoby s postižením.

- osoby s postižením se nevyčleňují, ale měly možnost se od počátku začlenit do společnosti intaktní populace.
- Deklaruje zodpovědnost ještě více na rodiče
- Zasahuje do všech oblastí života, dívá se na perspektivu života, vytváření nabídek na práci
- **Inkluzivní škola**
- Předpokladem vzniku inkluzivního prostředí je v první řadě stimulace včasné intervence od raného věku dětí,
- Inkluze se prosadila jako rozsáhlý koncept vedoucí k **sociální integraci**.
- **Inkluzivní škola**= škola, která se vzdává rozdílu mezi žákem s postižením a intaktním žákem, a vychází z individuálních potřeb, zájmů a schopností všech žáků.
- **Vyhláška č. 27/2016 Sb.**
- **Podpůrná opatření se dle stupně míry závažnosti člení na:**
- **5 stupňů:**
- **Občasná, mírná, zvýšená, intenzivní, mimořádná**
- **Vzdělávání žáků se speciálními potřebami**
 - Žáci se zdravotním postižením
 - Žáci se zdravotním znevýhodněním
 - Žáci se sociálním znevýhodněním
 - Žáci nadaní a mimořádně nadaní

(Zákon č 561/2004 Sb.)

- RVP ZV platí pro všechny žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pro žáky s MP platí příloha vzdělávající žáky s LMP
- RVP ZŠS
- RVP pro střední vzdělávání
- **Podmínky vzdělávání**
- Odstraňovat architektonické bariéry
- Uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- Používat kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky
- Uplatňovat alternativní formy komunikace – znaková řeč, Braillovo písmo, AAK

- Využívat působení druhého pedagoga
- Spolupracovat s rodiči
- Spolupracovat s poradenskými pracovníky
- **Vzdělávání žáků se SVP**
- **Vzdělávání žáků se SPV**
- Při identifikaci speciálních potřeb žáka a jeho vzdělávání se využívá se souhlasem rodičů služeb **školských poradenských zařízení a odborných pracovníků školního poradenského pracoviště**